

Europaudvalget
(Info-note I 147)
(Offentligt)

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Korrespondance om kommuners og
amters omkostninger med EU-udbud

Hermed omdeles brev fra formanden for Europaudvalget, Claus Larsen-Jensen, til Erhvervsminister Ole Stavad om kommuners og amters omkostninger ved EU-udbud af 21. marts og Erhvervsministerens svar af 27. april 2001.

Der gøres opmærksom på, at besvarelser på relaterede spørgsmål vedrørende EU-udbud er omdelt på alm. del bilag 983, 1066 og 1113.

Med venlig hilsen

Camilla Hjerminde

Folketingets repræsentant ved EU

Bruxelles, 1997.05.30./HiNdokClas. nr. 290/FSF

Info-note til EUU**Reform af Socialfonden****EP inviterede nationale parlamenter til debat**

Europa-Parlamentets beskæftigelses- og socialudvalg havde 26. maj 1997 en diskussion med repræsentanter til nationale parlamenter om overvejelser vedr. Den Europæiske Socialfond (ESF). Kommissær Patrick Flynn og et par af Kommissionens medarbejdere deltog også i diskussionen (program bilag 1).

Bartho Pronk (NL, PPE) nævnte indledningsvist, at Socialfondens opgave oprindeligt havde været at afhjælpe negative sociale følger af indførelsen af det Indre Marked.

Folketinget deltog

De fleste nationale parlamenter var repræsenteret, fra Folketinget deltog Jens Peter Verner i debatten, se s. 4 (deltagerliste bilag 2).

EP: Nationale parlamenter**skulle komme med krav til****anvendelsen af Socialfondsmidler**

Mange deltagere ikke mindst europaparlamentarikere (bl.a. Hugh McMahon, UK/PSE) og repræsentanter for Kommissionen opfordrede de nationale parlamenter og regionale forsamlinger til i højere grad at stille krav til anvendelsen af Socialfondsmidlerne og deltage i diskussionen om Socialfondens udvikling.

De fleste nationale parlamentarikere erkendte, at de nationale parlamenter fremover i højere grad skulle interessere sig for dette EU-felt og ikke i så høj grad overlade det til regeringerne og den lokale administration at forholde sig til EUs Socialfonds mål, struktur og funktion.

Molina Garcia, der er formand for det spanske arbejdsmarkedsudvalg ønskede at nationale parlamenter i højere grad involverede sig i Socialfondsproblemer:

- a) fastsættelse af mål
- b) programplanlægning

- c) forenkling af administrationen
og forenklede oversigter over projekterne
- d) decentralisering af projektledelsen, så det bliver nærmest muligt borgerne

Socialfonden skal nyfordele penge

Flere deltagere gjorde opmærksom på, at man ikke skulle samle penge fra medlemslandene i Bruxelles for derefter at sende tilsvarende berløb tilbage igen til landene. Ikke mindst efter Essen-topmødet måtte det være klart, at Socialfonden var beskæftigelsens væbnede handske, som Riera fra Kommissionen udtrykte det. Socialfonden skulle være en arbejdsskabende instans. Ca. 1/3 af EUs beskæftigelsesindsats sker med midler fra Socialfonden.

Strukturfondene får groft sagt 1/3 af EU-budgettet, hvoraf Socialfonden dækker 1/3, altså 1/9 af budgettet eller ca. 50 mia kr.

Ikke behov for yderligere midler -men bedre udnyttelse mulig

Enkelte nævnte, at østudvidelsen måtte medføre en større udvidelse af Fondens økonomiske rammer.

Flere deltagere nævnte, at problemerne vedr. Socialfonden ikke skyldtes mangel på midler, men der var behov for effektivisering af anvendelsen af de til rådighed værende midler. Rammen for Socialfondsmidler er i øvrigt i Liikanens budgetudkast øget med 13 pct. fra 1997 til 1998.

Fra mange sider påpeget, at der havde været problemer med at udnytte bevillingerne. Tre hovedårsager blev nævnt som årsag hertil:

- 1) Der er for få gode projekter. Flere nævnte dette som et meget vigtigt punkt at få ændret, for at få mere ud af socialfondsmidlerne.
- 2) Der er for få ude i regionerne og de lokale områder, der kender Socialfonden og dens instrumenter. En indsats her er en af de afgørende betingelser for størst mulig effekt af Socialfondens indsats, sagde den hollandske MEPer Bartho Pronk (PPE).
- 3) Bureaukratisk bevillingssystem: Medlem af Forbundsdagen, Leyla Onur påpegede, at de mange instanser, som socialfondspengene skal igennem inden de når frem til modtageren er stærkt forsinkende:
Pengene frigøres i Bruxelles og overføres til Økonomiministeriet i Bonn. Herfra overføres de til Finansministeriet, der

viderefører beløbene til Länderregeringerne før de når ud til den endelige modtager.

Alene af denne grund blev mange midler ikke udnyttet inden for finansåret, der iøvrigt ikke i alle landene er sammenfaldende med EUs bevillingsperiode, hvilket yderligere mindsker mulighederne for overhovedet at få bevillingerne frem i tide. I 1996 lykkedes det dog nogenlunde at bruge socialfondsmidlerne.

Lokalt partnerskab bør udvides - er også blandt kravene til ændringer

Ordfører Karin Jöns (Tyskland, PSE) sagde i sit indlæg, at man skulle udvide partnerskabet til at omfatte lokale græsrodsbevægelser, så man fik fat i de lokale sociale og økonomiske aktører (Karin Jöns EP-arbejdsdokument om reformen af Socialfonden (PE 221.374) er vedlagt som bilag 4).

Jöns nævnte, at der var 18mio arbejdsløse i EU, men at der reelt var måske 27 mio. arbejdsløse. Endvidere var Jöns bekymret over kvindernes overrepræsentation blandt arbejdsløse.

Det konservative finske rigsdagsmedlem Anne Knaapi fandt det glædeligt, at NGOernes rolle i de regionale områder var øget væsentligt.

Additionalitetsprincippet bør slækkes

Additionalitetsprincippet er kravet om samfinansiering. Ingen kan få midler fra Socialfonden uden selv at deltage med egne midler. Flere nævnte, at det havde været en hæmsko for igangsættelsen eller færdiggørelse af gode projekter, fordi projekterne løb ind i likviditetsproblemer, når det gjaldt fremskaffelse af egne midler.

Ordfører Jöns nævnte som andre, at additionalitetsprincippet var væsentligt for engagementet i og kvaliteten af projekterne og samordningen mellem på den ene side de nationale og lokale myndigheder, og på den anden side Socialfonden.

Men Jöns finder det væsentligt, at der bliver mulighed for at give supplerende fuld støtte til gode projekter fra Socialfondens side. Man må altså kunne unddrage sig det hidtidige krav om fælles finansiering (additionalitet). Til gengæld måtte man på den anden vis sikre sig et snævert samarbejde og fælles planlægning mellem Kommissionen og medlemsstaten, når en fælles finansiering ikke var den sammenbindende faktor.

Jöns fandt også, at en slækkelse af additionalitetsprincippet kunne være en af måderne at koncentrere midlerne i højere grad om de vigtigste og bedste projekter.

Dækker alle mål
-fremover især mål 3 og 4

Socialfonden er den bredest dækkende af de fire strukturfonde (se oversigt over strukturfondenes målområder i bilag 3). Den dækker alle målområder, undtagen dog mål 5a. Flere deltagere var enige med Kommissionen om, at mål 3 og 4 ville være de væsentligste fremover.

Mål 4, der blev implementeret i 1993 skal bl.a. lette arbejdstagernes tilpasning ved omlægninger.

Et portugisisk parlamentsmedlem, Elisa Damiao, formand for deputerkammerets socialudvalg, fandt, at det var vigtigt, at Socialfonden kunne støtte beskæftigelsen og de lige muligheder for kønnene, men at det også var meget vigtigt, at Socialfonden havde øje for at øge kvaliteten i beskæftigelsen. Således at man på langt sigt udviklede jobkvalifikationer til fremadrettede gode jobs og ikke kun satsede på antallet af beskæftigede.

Vernersen MF
om at besætte fremtidens job

Jens Peter Vernersen sagde, at de danske erfaringer lå meget i forlængelse af det ovennævnte. Mål 3 og 4 er vigtige. Det er meget vigtigt at sætte ind med styrkelse af arbejdskraftens kvalifikationer. Man skal forebygge og ikke kun sætte ind med midler, når der er opstået et konkret tab af arbejdspladser.

Vernersen nævnte, at der var sket store ændringer i industrien og siden 1993, og at man i Danmark havde gjort en kraftig indsats for at etablere en række nationale ordninger, bl.a. en række efteruddannelsesinitiativer og f.eks. orlovsordninger med henblik på videreuddannelse.

Vernersen nævnte, at man efter en vanskelig start i 1993 nu var i en situation, hvor der i de 14 danske regioner/amter var flere uddannelsesprojekter end der var midler til. Så nu var der mulighed for at vælge blandt de bedste.

Medlem af Folketinget, Jens Peter Vernersen nævnte også, at der var mange, der blev udstødt fra arbejdsmarkedet, men at antallet af langtidsledige var blevet halveret over de sidste tre år. Denne markante effekt tilskrev Vernersen den høje prioritering man havde givet dette politikområde, men også den sammenhæng man havde udviklet mellem Socialfondsordninger og nationale ordninger.

Vernersen sagde afslutningsvist, at Europa ikke i længden kan konkurrere på industriområder der baserer sig på lavtuddannet arbejdskraft. Vi ser 40-50 årige miste industrijobs, samtidig med at de ikke kan bestride de nye jobs. Vores opgave er ikke

mindst at udvikle fremtidens arbejdskraft til de fremtidige jobs, hvilket bl.a. MEP-ordfører Pronk og Anne Knaapi fra den finske Rigsdag også tilsluttede sig.

Stephen Hughes
roste dansk politik

Formanden for Europa-Parlamentets socialudvalg benyttede Vernersens indlæg til at nævne, at han og EPs beskæftigelses- og socialudvalg fandt de danske uddannelses- og beskæftigelsesinitiativer og deres effektivitet overordentlig interessante. "Vi kan lære af Danmark", sagde Hughes.

Flynn: Socialfonden er borgernes fond
og EUs hjerte

Kommissær Flynn fandt, at fattigdommen var øget i EU, så hver 6. borger nu var under fattigdomsgrænsen. Bl.a. derfor var der brug for en indsats.

Flynn fandt det vigtigt, at Fonden blev forenklet, at den gav målrettet støtte til et Europa "der har et ansigt og et hjerte". Det skulle være borgernes fond. Socialfonden skal binde social- og beskæftigelsespolitikkerne sammen, sagde Flynn.

Endvidere fandt kommissæren det væsentligt, at fonden kan lette samarbejdet på tværs af grænserne.

Med venlig hilsen

Finn Skriver Frandsen

Vedlagt 5 bilag, i alt 14 sider

131091

EUROPA-PARLAMENTET

UDVALGET OM BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER

FORELØBIGT PROGRAMUDKAST

til mødet
med repræsentanter
for de nationale parlamenter i Den Europæiske Union

om
Den Europæiske Socialfond

Mandag den 26. maj 1997

Mødeværelse L01A02
LEOPOLD-bygningen
Rue Wiertz 43
BRUXELLES

Fra kl. 9.30: Modtagelse af deltagerne

Kl. 10.30: Deltagerne bydes velkommen af Stephen HUGHES, formand for Udvalget om
Beskæftigelse og Sociale Anliggender

Den Europæiske Socialfond - teori og praksis

Kl. 10.40: Indledning ved Bartho Pronk, medlem af arbejdsgruppen om Den Europæiske
Socialfond

Kl. 10.50: Redegørelse af hr. Riera, repræsentant fra Europa-Kommissionen, om
gennemførelsen af Den Europæiske Socialfond

Kl. 11.10: Drøftelse

Kl. 13.00: Frokost i Parlamentets lokaler (restaurant i Van Maerlant-bygningen)

Den Europæiske Socialfond - næste stadie**Kl. 15.00:****Indledning ved Karin Jöns, ordfører fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender om Den Europæiske Socialfonds fremtidige rolle****Kl. 15.10:****Drøftelse****Kl. 17.00:****Afsluttende bemærkninger ved
Padraig FLYNN, medlem af Kommissionen med ansvar for Den Europæiske Socialfond
Stephen HUGHES, formand for Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender**

**DIRECTION GENERALE DES COMMISSIONS
ET DELEGATIONS**

Division "Relations avec les

Parlements nationaux et

les Assemblées Interparlementaires

ROUND TABLE SOCIAL AFFAIRS COMMITTEE

Brussels, 26 May 1997 - LEO 1A 02

PROVISIONAL LIST OF PARTICIPANTS

NATIONAL PARLIAMENTS

COUNTRIES	PARTICIPANTS
ALLEMAGNE	<i>Bundestag:</i> - Mrs Leyla ONUR, M.P. - Mr Rudolf MEYER, M.P.
	<i>Bundesrat:</i> - Statsministerin <i>Barbara STOLTERFOHT</i> , chairwomen of the Committee on Labour and Social Policy Ministerialrat Dr. <i>Wilhelm OPFERMANN</i> , secretary of the Committee on Labour and Social Policy
AUTRICHE	<i>Nationalrat:</i> - Anne Marie REITSAMER
	<i>Bundesrat:</i> -
BELGIQUE	<i>Sénat:</i> - Jacques SANTKIN, sénateur
	<i>Chambre:</i> - G. D'HONDT, député CVP - T. DETIENNE, député Ecolo - M. LOVANT, collaboratrice PSC - P. DEWOLF, secrétaire de la commission des affaires sociales
DANEMARK	<i>Folketing:</i> <i>Jean Peter VERNERSEN</i> , Social Democratic Party <i>Finn Skriver FRANDSEN</i> , permanent representative of the Folketing

ESPAGNE	Congreso: <i>No participant will be sent</i>
	Senado: Sr. D. José Manuel MOLINA GARCIA, président de la commission Sr. D. José María Rodríguez de la BORBOLLA CAMOYÁN, porteparole du G.P. Socialiste de la commission Sr. D. Fernando MARÍN, Letrado de las Cortes Generales en la Comisión
FINLANDE	Eduskunta: Mme Anne HUOTAFI (assistée par M. Timo TUOVINEN) Mme Anne KNAAPI
FRANCE	Assemblée: No participant
	Sénat: No participant
GRECE	Vouli ton Ellinon:
IRLANDE	Dail Eireann:
	Seanad Eireann:
ITALIE	Camera:
	Senato:
LUXEMBOURG	Chambre: M. Marcel GLESENER, président de la commission du Travail et de l'Emploi de la Chambre de Députés M. Martin BISENIUS, conseiller adjoint à la Chambre de Députés et secrétaire de la commission
PAYS BAS	Tweede Kamer:
	Eerste Kamer:
PORTUGAL	Assembleia: Mme Elisa DAMIAO, présidente de la commission des Affaires Sociales Mme Filomena BORDALO, vice-présidente de la commission des Affaires Sociales M. RODEIA MACHADO, député M. CORREIA DA SILVA, député
ROYAUME-UNI	House of Commons: - no participant
	House of Lords: No participant
SUEDE	Riksdag:

Bray 3

According to this principle the EU finances only a certain percentage of the cost of projects (up to 75% in objective 1 regions; 50% in the other objectives)

The European Regional Development Fund (ERDF), the European Social Fund (ESF), the Guidance Section of the European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (EAGGF) and the Financial Instrument for Fisheries Guidance (FIFG)

4 geographically concentrated objectives:

Objective 1 for the development and structural adjustment of regions where development is lagging behind

Objective 2 for the conversion of areas affected by the decline of their industries

Objective 5b for the development and structural adjustment of rural areas

Objective 6 for the problems of very sparsely populated areas

and 3 Community-wide ones:

Objective 3 for the integration of young people and the long-term unemployed into the labour market

Objective 4 for the adaptation of workers to industrial change

Objective 5a for the promotion of adjustment in the agricultural and fisheries sectors

13 Community initiatives:

EMPLOYMENT, ADAPT, INTERREG, URBAN, LEADER RECHAR

(52)

bilag 4

EUROPA-PARLAMENTET

2. april 1997

ARBEJDSDOKUMENT

om reformen af Den Europæiske Socialfond

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

Ordfører: Karin Jöns

⑥

3

Indledning

Det foreliggende arbejdsdokument er tænkt som diskussionsgrundlag for initiativbetænkningen om reformen af Den Europæiske Socialfond. Med udgangspunkt i ESF's nuværende situation og målsætninger skal der, under hensyntagen til den politiske kontekst som helhed, peges på nogle potentielle reformforslag.

1. Socialfondens opgaver og virkninger

Den Europæiske Socialfond er den ældste af strukturfondene. Den har siden 1960 været Den Europæiske Unions vigtigste social- og beskæftigelsespolitiske instrument. Socialfondens virke kan, trods flere reformer, fortsat hovedsagelig konstateres på tre områder:

- ° I mindre udviklede regioner har Regionalfonden været den drivende kraft i forbedringen af undervisnings- og uddannelsessystemerne og ordningerne for faglig videreuddannelse.
- ° I andre dele af Unionen har Socialfonden i afgørende omfang støttet medlemsstaterne i deres bestræbelser på at tilpasse arbejdstagernes kvalifikationer til erhvervslivets stadigt skiftende krav.
- ° Socialfonden har været og er stadig en tydelig manifestering af den forpligtelse, Den Europæiske Union har påtaget sig til at give alle unionsborgere mulighed for social integration og lige muligheder.

Til de persongrupper, der modtager støtte, hører i dag især unge arbejdsløse under 25 år, kvinder, langtidsledige og personer, der er truet af social udstødelse (mål 3). Derudover virker Socialfonden forebyggende, idet den alt efter de krav, der opstår som følge af den industrielle omlægning, hjælper arbejdstagere, der er truet af arbejdsløshed, til at erhverve sig flere kvalifikationer (mål 4). I regionale målområder (mål 1, 2 og 5b) ydes der endvidere støtte til videreuddannelse af undervisere og forskere, ligesom videreudviklingen af de almindelige og faglige uddannelses- og efteruddannelsessystemer tillægges særlig betydning (mål 1).

Ved hjælp af særprogrammer, de såkaldte fællesskabsinitiativer, støttes den tværnationale udveksling af mønstergyldige indlærings- og undervisningsmetoder, og innovative tiltag med henblik på erhvervelse af faglige kvalifikationer udbredes. Fællesskabsinitiativet BESKÆFTIGELSE bidrager til videreudvikling af uddannelsesstrukturen for kvinder (NOW), unge (YOUTHSTART), handicappede (HORIZON) og de dårligst stillede befolkningsgrupper (INTEGRA). Fællesskabsinitiativet ADAPT støtter især det tværnationale samarbejde vedrørende tilpasningen til nye teknologier som f.eks. moderne informations- og kommunikationsteknologier (ADAPT-BIS).

2. Udgangspunkter for en reform

Kritikken af Den Europæiske Socialfond drejer sig som regel om fire punkter:

7.
- 2 -

1. for høje administrative omkostninger på grund af for stor kompleksitet i interventionerne
2. stor usmidighed på grund af fastlæggelse af prioriteringerne af støtten for en treårig periode
3. ekstreme forsinkelser i udbetalingen af ESF-midlerne
4. en delvis betragtelig ikke-udnyttelse af ESF-midlerne.

Heraf følger, at de fire principper for strukturfondsreformerne fra 1988 og 1993 - koncentration, partnerskab, programplanlægning og additionalitet - må underkastes en grundlæggende nyovervejelse.

Men samtidig skal den forestående reform også ses i en samlet politisk kontekst, som i væsentlig grad påvirkes af fire ting:

- regeringskonferencen om revisionen af traktaten om Den Europæiske Union
- igangsætningen af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU)
- de finansielle overslag for perioden 2000 til 2006
- udvidelsen af Den Europæiske Union med de central- og østeuropæiske stater.

Medlemsstaternes bestræbelser på budgetkonsolidering i forbindelse med ØMU'en får en forhøjelse af Unionens egne indtægter ud over tærsklen på 1,27% af BNP til at synes urealistisk. Nye opgaver for EU og de finansielle anstrengelser, der er nødvendige i forbindelse med udvidelsen med østlandene, giver heller ikke anledning til at forvente en forhøjelse af midlerne til Den Europæiske Socialfond.

De økonomiske og monetære integrationsfremskridt modsvares af tydelige mangler inden for den sociale samhørighed. Den bitre realitet er i dag 18 millioner arbejdsløse, hvoraf 9 millioner er langtidsledige og 5 millioner yngre end 25 år. Endvidere lever over 50 millioner EU-borgere under fattigdomsgrensen. Her ligger hovedårsagen til Den Europæiske Unions problem med at blive accepteret.

Det er ikke gjort med toprøde beslutninger og deklamatoriske erklæringer fra stats- og regeringscheferne. Solidaritet er og bliver den afgørende komponent i den europæiske samfundsmodel. Derfor er det en central opgave for Den Europæiske Socialfond konkret at tage de sociale og arbejdsmarkedspolitiske udfordringer op og aktivt ledsage de store omvæltninger på arbejdsmarkedet.

Således gælder det f.eks. om at bidrage til at afhjælpe den mangel på kvalifikationer, som den hastige teknologiske udvikling, men også fremkomsten af nye fremtidsorienterede arbejdsområder som eksempelvis inden for miljøbeskyttelsesområdet medfører. Hvor nødvendigt det er at udvikle en strategi for livslang uddannelse, fremgår af det faktum, at ca. 80% af de i dag anvendte teknologier vil være forældede i år 2006, men at kun en femtedel af de til den tid erhvervsaktive vil have afsluttet en uddannelse mindre end ti år tidligere.

3

3. Reformforslag

På baggrund af ovenstående synes det nødvendigt at foretage en revurdering af de fire grundelementer i strukturfondsreformerne fra 1988 og 1993. Overvejelserne drejer sig således om de fire principper koncentration, additionalitet, partnerskab og programplanlægning.

3.1. Finansiell og tematisk koncentration

I centrum af strukturfondsreformerne i 1988 og 1993 stod koncentrationsprincippet, og der var tale om både finansiell og tematisk koncentration. Da budgetmidlerne fremover i bedste fald vil være de samme som nu, bliver spørgsmålet om den finansielle koncentration dobbelt aktuelt.

Finansiell koncentration kan nås på tre måder, nemlig ved en fordeling af midlerne til medlemsstaterne på grundlag af behov, ved en reduktion af ESF's andel i medfinansieringen eller ved en 100% ESF-finansiering.

1. Med henblik på fordelingen af midlerne til medlemsstaterne kunne man forestille sig arbejdsmarkeds- og budgetindikatorer, som målrettet koncentrerer støtten om de mest trængende regioner, hvilket i sidste ende betyder en skærpelse af de gældende fordelingsmekanismer.
2. Den modsatte model ville bestå i, at man overalt i EU sænkede medfinansieringen fra ESF's side, hvilket svarer til en "plæneklippermetode", men ikke indebærer nogen prioritering.
3. Den tredje mulighed ville bestå i, at man efter forudgående aftale med medlemsstaterne finansierede bestemte projekter 100% over ESF og betegnede dem som ægte EU-projekter, hvortil det af skeptikere vil blive indvendt, at medlemsstaterne ikke ville anvende disse penge med omhu, men hvorved man på den anden side kan eliminere administrative problemer, der opstår på grund af den påbudte medfinansiering.

Med henblik på at opnå en egentlig finansiell koncentration ville en kombination af 1. og 3. være værd at overveje. En i denne forbindelse ofte diskuteret mulighed for at koncentrere midlerne, nemlig indførelse af målregioner for ESF samtidig med afskaffelse af den horisontale støtte, må derimod afvises. For arbejdsløshed, social udstødelse og fattigdom er generelle EU-problemer, der ligesom problemer, som skyldes den teknologiske udvikling, ikke stopper ved regionale grænser.

For så vidt angår den tematiske koncentration, dvs. reduceringen af støtteforanstaltningerne, forekommer det på grund af arbejdsmarkedernes kompleksitet og den manglende koordinering mellem medlemsstaternes arbejdsmarkedspolitik vanskeligt at foretage en tematisk begrænsning af støtteforanstaltningerne i den nye ESF-forordning.

Det synes tværtimod at være en god ide at udvide den nuværende støtte med yderligere aspekter: for det første bør man forsøge at sørge for at der sker en permanent genintegrering af

langtidsledige, kvinder, unge og handicappede samt dårligt stillede befolkningsgrupper på arbejdsmarkedet, således at der efter genoptagelse af arbejdet også kan ydes støtte til overvågning i en periode på seks måneder. For det andet bør den faglige videreuddannelse for beskæftigede med et lavt kvalifikationsniveau intensiveres, da det erfaringsmæssigt i første række er denne gruppe, der rammes af arbejdsløshed. For det tredje bør Kommissionens initiativ til skabelse af "territorialpagter" også gøres til genstand for ESF-støtte, da disse brede lokale sammenslutninger af offentlige organer, private organisationer, arbejdsmarkedets parter og befolkningen synes særligt egnede til at udnytte beskæftigelsesmulighederne inden for tertiærsektoren, f.eks. i forbindelse med sociale tjenesteydelser. Det samme gør sig gældende for beskæftigelsesmulighederne inden for miljøbeskyttelsesområdet.

Det betyder imidlertid ikke, at der ikke må være nogen indholdsmæssig koncentration. Den skal bare i højere grad aftales mellem Kommissionen og de enkelte medlemsstater.

3.2. Additionalitet

Der har til stadighed været krav om additionalitet, men det har dog igen og igen vist sig, at den så godt som udelukkende lader sig verificere i mål 1-regioner. På grund af manglende indikatorer og bredt fortolkelige undtagelsesbestemmelser kan en refinansiering for det meste ikke udelukkes. Der må udarbejdes mere præcise kriterier, for at ESF-midler i fremtiden ikke længere skal tjene som erstatning for nationale midler.

1. Hidtil har additionalitetsprincippet kun forpligtet ESF til at overtage en vis andel af finansieringen. Derudover har der været krav om en national og/eller regional medfinansiering for at gøre medlemsstater og regioner mere ansvarlige for gennemførelsen af foranstaltningerne. Men i praksis har medfinansieringen vist sig at være yderst problematisk, hvilket skyldes, at offentlige midler fra medlemsstaten, regionerne og EU tit ikke har været disponible på samme tid.

En 100%’s støtte fra ESF til bestemte foranstaltninger kunne råde bod herpå, men i så fald måtte man sikre sig, at der eksisterede en fælles planlægning mellem Kommissionen og medlemsstaten, og at denne havde pligt til at aflægge beretning. Samtidig ville man hermed opnå, at midlerne blev koncentreret om de vigtigste projekter, og at administrationen blev forenklet.

2. Af additionalitetsprincippet afledes også en program- og støtteindholdsadditionalitet. ESF’s deltagelse i eksisterende nationale eller regionale programmer udelukkes dermed på forhånd - også når de pågældende foranstaltninger er vellykkede. Derfor bør det i fremtiden i højere grad være muligt at udbygge vellykkede projekter ved hjælp af ESF-finansiering.

3.3. Partnerskab

Også partnerskabsprincippet bør nydefineres. Partnerskab bør ikke koncentreres om løsning af tekniske problemer, men snarere om opstilling af politiske prioriteter. Det vil sige, at Kommissionen og medlemsstaten i fællesskab fastlægger en forpligtende ramme, inden for hvilken medlemsstaten

3

derpå selv udvælger de specifikke mål. Kommissionens trækken sig ud af programmernes gennemførelse ville blive modsvaret af en styrkelse af dens rolle i forbindelse med den forudgående vurdering af rammeplanerne samt interim- og slutevalueringen af foranstaltningerne. Det ville medføre en væsentlig forenkling af de administrative procedurer.

3.4. Programplanlægning

Programplanlægningen er det fjerde princip i strukturfondsinterventionerne, og det er den helt klare opfattelse, at den er for kompliceret og består af for mange led. Det synes at være absolut nødvendigt, at der foretages en drastisk reducere af de i alt syv mål og tretten fællesskabsinitiativer, som tilmed forvaltes af fire fonde, hvilket medfører manglende overskuelighed og unødvendige administrationsudgifter.

Man kan forestille sig de hidtidige mål reduceret til to kernemål, hvoraf det ene omfattede de nuværende mål 1, 2 og 5b og det andet de nuværende mål 3 og 4. Det nuværende mål 3 må også i fremtiden kunne anvendes horisontalt til bekæmpelse af arbejdsløsheden. Det samme gælder for mål 4, tilpasning af arbejdstagernes kvalifikationer til de industrielle forandringer.

Der bør også tilstræbes en reducere af fællesskabsinitiativerne fra tretten til tre, nemlig:

1. et regionalt fællesskabsinitiativ, der drejer sig om omstruktureringen af bestemte sektorer, og hvori f.eks. fællesskabsinitiativer som KONVER, RETEX og RESIDER kunne indgå
2. et interregionalt virkende fællesskabsinitiativ, som fremmer samarbejdet mellem regioner, i lighed med det nuværende fællesskabsinitiativ INTERREG
3. et fællesskabsinitiativ, som støtter de menneskelige ressourcer og især bidrager til ligestilling af mænd og kvinder på arbejdsmarkedet.

Under ingen omstændigheder må fællesskabsinitiativerne imidlertid afskaffes, da de i forsøget på at udtænke innovative tiltag kan bidrage væsentligt til løsningen af bestemte problemer som følge af deres tværnationale karakter.

Der må i øvrigt advares mod at reducere antallet af fonde i stedet for målene. Selv hvis der kun fandtes en enkelt fond, ville der straks igen ske en opdeling i forskellige områder, således som det kendes i medlemsstaterne. Desuden er det ikke ønskværdigt at adskille den finansielle støtte fra de enkelte politikker.

3.5. Udbetaling af bevillinger

Hvad angår den gentagne kritik af den dårlige udnyttelse af Socialfondens bevillinger, er den væsentligste grund den, at den engang indtrådte forsinkelse som følge af Rådets sene vedtagelse af strukturfondsforordningerne har ført til forsinkelser i programplanlægningen, igangsætningen af foranstaltninger og således i udbetalingen af bevillingerne, og der er tale om forsinkelser, der ikke længere kan indhentes.

(16)

Men derudover kan problemet med uudnyttede bevillinger også afhjælpes, i det mindste delvis, gennem forenklinger i administrationen. En mulighed inden for det bestående system ville f.eks. bestå i en øget anvendelse af globaltilskud.

Systemet kunne ganske vist også ændres i to andre henseender. Man kunne på den ene side forestille sig en regionalisering af det hidtidige betalingssystem for at sikre, at bevillingerne til en region er disponible i rette tid, hvilket ganske vist ville medføre større udgifter til administration i Kommissionen, og på den anden side var en forudbetaling af den samlede årlige tranche en mulighed.

Hidtil har den årlige tranche været opdelt i tre deludbetalinger, som der skal ansøges om separat af hver region. Men der bliver først betalt, når den nødvendige udbetaling af bevillinger er nået på nationalt plan, hvilket fører til, at effektivt arbejdende regioner bliver bremsede af andre regioner.

Principielt kunne det med henblik på en bedre udnyttelse af bevillingerne overvejes, om der ikke skulle tilbydes medlemsstaterne et finansielt incitament. F.eks. kunne man ved begyndelsen af en støtteperiode give medlemsstaterne tilsagn om blot en vis del af ESF-midlerne og så foretage en nyfordeling af de resterende bevillinger halvvejs henne i perioden. Medlemsstater, som fremviser særlig gode projekter og en høj udnyttelsesgrad, "belønnes" med ekstra bevillinger.

4. Afsluttende bemærkning

Den Europæiske Socialfond er stadig EU's vigtigste social- og beskæftigelsespolitiske instrument. I betragtning af de 18 millioner arbejdsløse i EU er det lige så lidt forsvarligt at begrænse støttespektret som at reducere bevillingerne. Langtidsledige, unge arbejdsløse, kvinder og dårligt stillede sociale grupper samt handicappede får ofte med støtten fra Den Europæiske Socialfond den eneste chance for at erhverve sig supplerende kvalifikationer og blive integreret hhv. genintegreret på arbejdsmarkedet. Socialfonden må fra år 2000 påtage sig yderligere opgaver. Det gælder især, når der tages hensyn til den livslange uddannelse, som bliver vigtigere og vigtigere, og de udfordringer, som den teknologiske udvikling skaber.

Bilag 1: Skematisk oversigt over ESF-støtten 1994-1999

Forordning (EØF) nr. 2084 af 31.7.1993, EFT L 193/93

Mål	Støttede persongrupper	Støttede foranstaltninger
Mål 3 - horisontalt Lettelse af den erhvervsmæssige integrering	. langtidsledige (art. 1, stk. 1, litra a) . personer, der er udsat for udelukkelse fra arbejdsmarkedet (art. 1, stk. 1, litra c)	. erhvervsuddannelse, forberedende uddannelse, herunder forbedring af grundlæggende færdigheder, vejledning og rådgivning . beskæftigelsesstøtte . udvikling af hensigtsmæssige strukturer for uddannelse, beskæftigelse og støtte, herunder uddannelse af det nødvendige personale og tilvejebringelse af nødvendige børnepasningsmuligheder
	. unge arbejdssøgende (art. 1, stk. 1, litra b)	. alle de foranstaltninger for langtidsledige, der er beskrevet under mål 3 . derudover mulighed for en indledende erhvervsuddannelse, der kan være på to år eller mere, og som fører til en erhvervsmæssig kvalifikation, og . mulighed for en erhvervsuddannelse, der træder i stedet for den lovpligtige undervisning, under forudsætning af at de unge ved afslutningen af uddannelsen er gamle nok til at komme ind på arbejdsmarkedet
	. kvinder (art. 1, stk. 1, litra d)	. alle de foranstaltninger for langtidsledige, der er beskrevet under mål 3 . derudover: ledsageforanstaltninger
Mål 4 - horisontalt	. arbejdstagere, navnlig arbejdstagere, der er truet af arbejdsløshed (art. 1, stk. 2)	. foregribelse af udviklingen på arbejdsmarkedet og i kravene til erhvervsmæssige kvalifikationer . erhvervsuddannelse og omskoling, vejledning og rådgivning . bistand til forbedring og udvikling af hensigtsmæssige uddannelsessystemer, især under hensyntagen til små og mellemstore virksomheders særlige behov

Mål	Støttede foranstaltninger ud over mål 3 og 4:
Mål 1, 2 og 5b - regionalt	1. støtte af stabiliteten og væksten i beskæftigelsen, særlig gennem efter- og videreuddannelse, erhvervsvejledning og rådgivning af arbejdstagere, navnlig i små og mellemstore virksomheder, og af arbejdstagere, som er truet af arbejdsløshed, eller som har mistet deres arbejde, samt gennem støtte til udvikling af hensigtsmæssige uddannelsessystemer, herunder uddannelse af undervisere, og gennem forbedret arbejdsmarkedsservice (art. 1, stk. 3, litra a) 2. styrkelse af det menneskelige potentiale inden for forskning, naturvidenskab og teknologi, særlig gennem en videregående uddannelse og uddannelse af ledere (m/k) og teknikere (m/k) inden for forskningsinstitutioner (art. 1, stk. 3, litra b)
14 Mål 1 - regionalt	3. foranstaltninger med sigte på at styrke og forbedre systemer for almindelig og erhvervsmæssig uddannelse, - særlig ved at uddanne lærere, undervisere og administrativt personale, - ved at tilskynde til forbindelser mellem uddannelsescentre eller højere uddannelsesinstitutioner og virksomheder og - ved at finansiere uddannelse inden for nationale uddannelsessystemer på sekundærtrinnet eller tilsvarende og inden for højere uddannelse, som har en tydelig forbindelse til arbejdsmarkedet, ny teknologi eller den økonomiske udvikling (art. 1, stk. 4, litra a) 4. foranstaltninger med sigte på at bidrage til udviklingen gennem uddannelse af offentligt ansatte, når det er nødvendigt for at sikre en effektiv gennemførelse af politikker, der har til formål at fremme udvikling og strukturtilpasning (art. 1, stk. 4, litra b)